

MŪZA
LŪZNAVAS
MUIŽA

EKSPOZĪCIJAS
**KERBEDZA
KABINETS**
KATALOGS

KERBEDZU MUIŽA UN POĻU MĀKSLINIEKI

Lūznavas muižas t.s. *sarkanās mājas* būvniecība aizsākusies aptuveni 1904. vai 1905. gadā¹. Vispirms izveidota pašreizējās kapelas daļa², kurā atradās īpašnieces gleznošanas darbnīca, pēc tam – citas pirmā stāva telpas un vēlāk arī otrais stāvs. Ap 1911. gadu ēka ieguva savu pašreizējo būvapjomu.

Muižu 1900. gadā pēc tēva Staņislava Kerbedza (*Stanisław Aleksander Kierbedź*, 1810–1899) nāves mantoja Eugēnija Kerbedza (*Eugenia Kierbedź*, 1858–1946), kura, tāpat kā māte, mīlēja mākslu un kuras paziņu un draugu lokā bija daudzi ievērojami Sanktpēterburgas un Varšavas mākslinieki. Ne vēlāk kā 1904. gadā E. Kerbedza atvēra mākslinieku rezidenci savā Riebiņu muižā, kur šajā gadā pēc muižnieces aicinājuma strādāja pazīstamais poļu mākslinieks Konrāds Kšižanovskis (*Konrad Krzyżanowski*, 1872–1922) ar saviem Varšavas Mākslas akadēmijas audzēkņiem³. Viņš 1900. gadā kopā ar Kazimiru Stabrovski (*Kazimierz Stabrowski*, 1869–1929) Varšavā nodibināja mākslas skolu, bet no 1904. gada strādāja Varšavas Mākslas akadēmijā.

Mākslas studenti vasaras plenēros devās gleznot uz Itāliju, taču šādi plenēri maksāja ļoti dārgi un ne visiem bija pieejami. Lai palīdzētu nabadzīgākiem studentiem, Eugēnija Kerbedza tai piederošo Riebiņu muižu pārbūvēja, pielāgojot mākslinieku rezidencēm, un aicināja Varšavas Mākslas akadēmijas studentus braukt gleznot ainavisko Latgales dabu. Trūkst ziņu par to, cik ilgi darbojās mākslinieku rezidences Riebiņos, taču, ņemot vērā, ka Pirmā pasaules kara priekšvakarā Eugēnija Kerbedza uzsāka vērienīgas mākslinieku rezidences būvniecību savā Veczosnas muižā, ir pamats domāt, ka mākslinieki pēdējo reizi ieradās Riebiņos 1915. gada vasarā. Ar 1915. gadu parakstīta arī pēdējā Kazimira Stabrovskas Lūznavā tapusī glezna. Rezidences pastāvēšanas laikā šeit strādāja daudzi Polijā pazīstami mākslinieki, starp tiem: Staņislavs Maslovskis (*Stanisław Masłowski*, 1853–1926), Jans Zigmunds Matejfs (*Jan Zygmunt Matejff*, 1879–1911), Marians Tšebinskis (*Marian Trzebiński*, 1871–1942) un arī Mikalojus Konstantīns Čurļonis (*Mikalojus Konstantinas Čiurlionis*, 1875–1911). Savā 1906. gada 7. janvāra vēstulē brālim Čurļonis rakstīja:

“[...] Riebiņi ir inženiera Kerbedza muiža. Tajā ir burvīga “mākslinieku māja”. Tā sastāv no vairākām mākslinieku darbnīcām, kurās ir viss, kas māksliniekam nepieciešams: bibliotēka, salons ar biljardu, koncertflīģelis, labs fisharmonijs, kamīns, krēslī, četras ēdienreizes dienā utt. Un viss ir bez maksas. Var dzīvot trīs mēnešus un neko nestrādāt, vai strādāt, kā kurš vēlas.”⁴

¹ Plauciņš, A. (1925) Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Pieminekļu dokumentācijas centra (VKPAI PDC) materiāli. Lūznavas (Glužņevas) muiža. Nr. 08-04-III, IV-39-L-3255.

² Turpat.

³ Zilgalvis, J. Starp Varšavu un Pēterburgu. Jevgenija Kerbedza un poļu mākslinieki Latgalē. *Māksla*, Nr. 5–6, 01.05.1992.

⁴ 1988. gada 9. jūlijs. Kaunas. Rundāles pils muzejs, RPM 5219.

Kreisajā pusē: Kerbedzu dzimtas ģerboņa cilnis uz rakstāmgalda tumbas. Fragmenti no Kerbedzu dzimtas pārstāvja rakstāmgalda no Naudvara muižas (Lietuva). 19. gs. beigas. Panevėžys novadpētniecības muzeja krājums.

⁵ Skalska-Mieczek, L. (1983) Julia Stabrowska – zapomniana rzeźbiarka. *Rocznik Muzeum Narodowego w Warszawie*. Warszawa, ss. 267–284

⁶ Slaska, E.M. (2024) *Dama w czarnej sukni*. Sk. internetā: ewamaria.blog/2024/02/20/dama-w-czarnej-sukni/

⁷ Dzimira-Zarzycka, K. (2020) *Artystyczne pary na początku XX wieku. Julia Stabrowska i Kazimierz Stabrowski*. Sk. internetā: culture.pl/pl/artukul/artystyczne-pary-na-poczatku-xx-wieku-julia-stabrowska-i-kazimierz-stabrowski

⁸ Skalska-Mieczek, L. (1983) Julia Stabrowska – zapomniana rzeźbiarka. *Rocznik Muzeum Narodowego w Warszawie*. Warszawa, s. 284

⁹ Plauciņš, A. (1925) VKPAI PDC materiāli. Lūznavas (Glužņevas) muiža. Nr. 08-04-III, IV-39-L-3255

¹⁰ Jaśkiewicz, J. (2020) *Kazimierz Stabrowski. Niedoceniony czarodziej sztuki polskiej*. Sk. internetā: niezlasztuka.net/o-sztuce/kazimierz-stabrowski-niedoceniony-czarodziej-sztuka-polska/

¹¹ Zilgalvis, J. (1992) Starp Varšavu un Pēterburgu. Jevgeņija Kerbedza un poļu mākslinieki Latgalē. *Māksla*, Nr.5-6 (01.05.1992)

¹² Chwalewik, E. (1926) *Zbiory Polskie* [..]. Warszawa-Krakow: Wydawnictwo J. Mortkowicza. s. 64

¹³ Plauciņš, A. (1925) VKPAI PDC materiāli. Lūznavas (Glužņevas) muiža. Nr. 08-04-III, IV-39-L-3255

¹⁴ [Nezināms autors un gads.] Lūznavas pagasta bibliotēkas (LPB) novadpētniecības materiāli.

1904. gadā Latgalē strādāja arī Kšižanovska draugs un kolēģis Kazimirs Stabrovskis ar sievu tēlnieci Jūliju Stabrovsku (*Julia Stabrowska*, 1869–1941), kuriem bija iekārtota sava darbnīca Lūznavas muižā. Mākslinieku pāris vasaras pavadīja Lūznāvā līdz pat 1915. gada vasarai. Ar Lūznavu ir saistīta Jūlijas Stabrovskas radošā traģēdija. Viņa, neskatoties uz to, ka mākslas kritiķi ļoti augstu vērtēja tēlnieces radīto jauno formālo tēlniecības valodu, reti piedalījās izstādēs⁵, bet, sākoties Pirmajam pasaules karam, teju visi (ap 150)⁶ mākslinieces darbi, atlieti ģipsī, sapakoti un sagatavoti, lai vestu uz Romu atveidošanai marmorā, atradās Lūznāvā, kur kara laikā bija izmitināts cariskās Krievijas štābs. Pēc karaspēka aiziešanas visi tēlnieces darbi bija pārvērtušies ģipša putekļos.⁷ Pēdējais lielais veidojums gāja bojā 1954. gadā transportēšanas laikā, un pašlaik zināmi tikai divi nelieli viņas radītie tēlniecības darbi – glazēta vāze un krāsns podiņš, kuri atrodas Jūlijas Stabrovskas radnieku īpašumā⁸.

Lūznavas muižas jaunajā, t.s. “sarkanajā mājā” Eugēnijas Kerbedzas darbnīcā trīs no sienām rotājis alegorisks Kazimira Stabrovskas gleznojums, kurš pašlaik diemžēl ir zudis⁹. Viņš noformēja arī muižas interjeru ar savām un citu mākslinieku gleznām¹⁰. Lūznavas muižā atradusies ievērojama mākslas darbu kolekcija, kuru veidoja no dažādām vietām pasaulē atvesti mākslas darbi¹¹. Kolekcija ir minēta Polijas svarīgāko senlietu un mākslas darbu kolekciju apkopojumā – “Dlužņeva, Rēzeknes apriņķis, Latvija. Kerbedza Jevgēnija. Vēsturiskā bibliotēka. Mūsdienu poļu mākslinieku gleznas”¹².

Eugēnijas Kerbedzas mākslas darbu kolekcijas un bibliotēkas liktenis nav zināms. 1925. gadā, kad muižā jau trīs gadus darbojās Laizānu kurlmēmo skola, Lūznavu apmeklēja Pieminekļu valdes ekspedīcija, kuras vadītājs arhitekts Aleksandrs Plauciņš (1901–1965) konstatēja, ka “Kerbic domā drīzumā īpašumus pārdot, bet vērtīgākos mākslas priekšmetus aizvest uz Itāliju”¹³. Nav zināms, vai saglabājušies mākslas darbi tika izvesti. Pašlaik ir izdevies atgūt vienu, iespējams, Eugēnijai Kerbedzai piederējušu apģērba priekšmetu – apakškreklu. Braucot projām no muižas, viņa esot izdalījusi savas mantas, un šo apakškreklu saņēmusi kalpone Zuzanna Pavļukeviča, kuras ģimenē tas glabājies līdz 2021. gadam, kad mantinieki nodeva apakškreklu muižai¹⁴.

Pēdējo 110 gadu laikā ēkā ir bāzējušās Krievijas cariskā un Sarkanā armijas, Vērmahta armija, padomju saimniecības centrs, kurlmēmo skola, lauksaimniecības tehnikums, kantoris, pagasta administrācija, pamatskola un bibliotēka. 2015. gadā jaunizveidotā “Lūznavas muiža” līdztekus citiem uzdevumiem sāka pildīt arī atmiņu institūcijas funkciju.

Staņislavs Kerbedzs, 1907. g.
Audekls/eļļa, 71 x 62 cm. *Konrad Krzyżanowski*.
Polijas Nacionālais muzejs Varšavā

“KERBEDZA KABINETS”

¹⁵ [Nezināms autors un gads.] Muižas un to zemes [...]. Lūznavas pagasta bibliotēkas novadpētniecības materiāli.

¹⁶ Šeit un turpmāk citātos saglabāta oriģinālā leksika un interpunkcija.

Kerbedzu ģimenes rezidences atradās Sanktpēterburgā, Romā un Varšavā. Staņislavs Kerbedzs (1844–1910) līdz zaudējumam Krievijas–Japānas karā (1904–1905) darba pienākumos bieži apmeklēja Tālos Austrumus. Nav zināms, cik daudz laika viņš pavadīja Lūznavā, vienīgi no 20. gadsimta 60. gadiem saglabājušies mašīnraksti vēsti, ka muižkungs braucis divjūgā¹⁵ vai sešjūgā, bet sarkanās mājas otrajā stāvā, skolotāju istabas vietā “[...] skaisti

pulcētu¹⁶ iesarkanu kolonu atdali stāvējis Kerbiča rakstāmgalds”¹⁷. Kādā jaunākā dokumentā teikts, ka “izveidota starpsiena 2 stāvā, bija Stanislava Kerbedza darbistabā (tagad bioloģijas kabinets)”¹⁸. Pēc minētajām kolonnām un “izveidotās starpsienas” telpa ir identificējama, taču trūkst drošu dokumentālu liecību par to, ka šeit patiešām atradies Kerbedza kabinets.

¹⁷ [Nezināms autors un gads.] Apmēram 20 km no Rēzeknes [..]. Lūznavas pagasta bibliotēkas novadpētniecības materiāli.

¹⁸ [Nezināms autors un gads.] Lūznavas muižas pils. (Pārbūve laika gaitā). Lūznavas pagasta bibliotēkas novadpētniecības materiāli.

Alegoriska aina uz Kerbedzu dzimtas pārstāvja krēsla. Fragments no Kerbedzu dzimtas pārstāvja krēsla no Naudvara muižas (Lietuva). 19. gs. beigas. Panevėžys novadpētniecības muzeja krājums.

Mazais Kerbedzu dzimtas ģerbonis krēsla ailē. Fragments no Kerbedzu dzimtas pārstāvja krēsla no Naudvara muižas (Lietuva). 19. gs. beigas. Panevėžys novadpētniecības muzeja krājums.

Ekspozīcija “Kerbedza kabinets” nav veidota, lai dokumentāli atspoguļotu to, kā šī telpa izskatījās pirms 1915. gada, – par to ziņas nav saglabājušās. Mērķis ir sniegt priekšstatu par to, kā varēja izskatīties Krievijas impērijas ierēdņa un poļu aristokrāta darba kabinets vasaras rezidencē. Veidojot ekspozīciju, komanda smēlās idejas un iedvesmu no citiem laikā sinhroniem kabinetu noformējumiem, no Staņislava Kerbedza biogrāfijas un Lūznava muižas vēstures.

Lai arī ēka sāka celta 1905. gadā un viss tās “muižas laiks” pagāja “jūgendstila zīmē”, tādēļ varētu domāt, ka nama iekārtojumā būtu jābūt izmantotām jūgendstila estētikā izgatavotām mēbelēm un interjera priekšmetiem, taču jūgendstilu raksturo izteikts eklektisms, kad vienkopus varēja “sadzīvot” mēbeles, interjera priekšmeti un mākslas darbi no dažādiem laikmetiem. Arī Kerbedziem eklektisms bija tuvs, kā tas ir redzams Eugēnijas Kerbedzas mākslas darbu kolekcijā, kas saglabājusies Polijas Nacionālajā muzejā. Šis apstāklis arī ir respektēts, atlasot eksponātus ekspozīcijai. “Kerbedza kabinētā” vienuviet redzamas gan dažādos 19. gadsimta stilos, gan 20. gadsimta sākumā jūgendstila estētikā gatavotas mēbeles.

Kabineta centrā ir muižkunga rakstāmgalds un masīvkoka krēsls ar Kerbedzu dzimtas ģerboņiem. Uz galda sievas – Eugēnijas fotogrāfija jūgendstila rāmī, pie tā neliela lādīte. Bez tam uz galda novietota tintnīca un divas petrolejas lampas. Izklātās 19. gadsimta beigu un 20. gadsimta sākuma kartes un atvērtais kabatas piezīmju bločiņš parāda iesāktu darba procesu.

Pie sienas aiz galda ir novietota vitrīna. Uz tās ir 19. gadsimta otrajā pusē Francijā izgatavots pulkstenis, kuram pa malām novietotas divas elegantas 18./19. gadsimtu mijas ķīniešu vāzes. Vitrīnā redzami arī citi no Ķīnas un no Japānas atvesti priekšmeti, kā arī 1850. gadā izkaltā medaļa par godu pastāvīgajam tiltam pār Ņevas upi Sanktpēterburgā, kura projekta autors un viens no būvdarbu vadītājiem bija Staņislavs Kerbedzs (1810–1899).

Atpūtas zonā, uz tējas galdiņa karafe, divas glāzes, pelnutrauks ar iemuti un atšķirts fotoalbums. Galda pretējā pusē atvērts Hansa Krēmera (*Hans Kraemer*, 1870–1938) 1902. gadā izdotā bestsellers “Weltall und Menschheit” (“Visums un cilvēce”) izdevums. Lai arī nav zināms, vai Staņislavs Kerbedzs aizrāvēs ar medībām, trofejas ir neatņemama 20. gadsimta interjeru sastāvdaļa, tādēļ atpūtas zonā atrodas jūras ērgļa izbāzenis, un turpat uz krēsla saimnieks “aizmirsis” spieķi un mednieka cepuri.

Grāmatplauktā redzami Jozefa Meiera (*Joseph Meyer*, 1796–1856) konversācijas vārdnīcas un “Brokhauza un Jefrona enciklopēdiskās vārdnīcas” sējumi, kuri 20. gadsimta sākumā pildīja to pašu funkciju, ko šodien pilda “Vikipēdija” un citas informācijas krātuves. Pārējās izvietotās grāmatas demonstrē Kerbedza plašo interešu klāstu, tās ir veltītas arhitektūrai, etnogrāfijai, reliģiskām tēmām un pat “muižnieku kulinārijai”. Sastopami arī tā laika džentlmeņu vidū populārie morālo stāstiņu sējumi, kurus bagātīgi ilustrēja ar erotiska rakstura fotogrāfijām (ar veselīgu un tikumīgu dzīvesveida

pamācībām 20. gadsimta sākumā bieži tika maskēta viegla erotika). Daiļliteratūru grāmatplauktā pārstāv Šekspīra soneti un Bairaona dzeja.

Istabas pretējā stūrī atrodas sekreters, kas tika izmantots vēstuļu lasīšanai un rakstīšanai. Šeit redzami rakstāmpiederumi, vēstuļu nazis un vairākas vēstules.

Par Itālijas lomu Kerbedzu dzīvē atgādina gan iepriekšējo gadsimtu itāļu gleznotāju gleznas, gan Apolona galva uz klasiskā ordera postamenta. Kabinētā aplūkojami daudzi eksponāti, kurus Staņislavs Kerbedzs būtu varējis atvest no saviem Tālo Austrumu komandējumiem, sākot ar masīvām 18. gadsimta vāzēm un beidzot ar nelielām statuetēm un tējas servīzēm. Muižas mākslas rezidences nozīmi akcentē pie sienām redzamās Lūžnavā un Riebiņos tapušo mākslas darbu reprodukcijas.

- 1 **Kerbedzu dzimtas pārstāvja rakstāmgalds** no Naudvara muižas (Lietuva). Lietuva, 19. gs. beigas. Panevėžas novadpētniecības muzeja krājums.
- 2 **Kerbedzu dzimtas pārstāvja krēsls** no Naudvara muižas (Lietuva). Lietuva, 19. gs. beigas. Panevėžas novadpētniecības muzeja krājums.
- 3 **Petrolejas lampas.** Latvija, 20. gs. sākums. Regītas Zeiļas un Andra Uškāna kolekcija.
- 4 **Kamīna pulkstenis.** Francija, 19. gs. 2. puse. Rundāles pils muzeja krājums
- 5 **Vāzes (2).** Ķīna, 18. gs. beigas /19. gs. sākums. Rundāles pils muzeja krājums
- 6 **Stereoskops.** Eiropa, 19. gs. beigas. Regītas Zeiļas un Andra Uškāna kolekcija.
- 7 **Paklājs.** Irāna, ap 1970. g. Rundāles pils muzeja krājums.

- 8 **Vāzes.** Ķīna, 19. gs. Rundāles pils muzeja krājums.
- 9 **Vāze ar drakona gleznojumu.** Ķīna, 18. gs. Rundāles pils muzeja krājums.
- 10 **Grāmatu skapis.** Latvija, 20. gs. sākums. Muzeja "Rīgas Jūgendstila centrs" krājums.
- 11 **Fotoaparāts Compur ar statīvu.** Vācija, 20. gs. sākums. Regitas Zeiļas un Andra Uškāna kolekcija.
- 12 **Fotoaparāts Kodak.** ASV, 1907. g. Regitas Zeiļas un Andra Uškāna kolekcija.
- 13 **Piezīmju bločiņš ar zīmuli.** Francija, 1910. g. Regitas Zeiļas un Andra Uškāna kolekcija.
- 14 **Krievijas Impērijas karte.** Krievija, 1866. g. Regitas Zeiļas un Andra Uškāna kolekcija.
- 15 **Mednieku cepure.** Krievija, 20. gs. sākums. Regitas Zeiļas un Andra Uškāna kolekcija.
- 16 **Mednieku spieķis.** Krievija, 19. gs. Regitas Zeiļas un Andra Uškāna kolekcija.
- 17 **Paklājs.** Irāna, ap 1960. g. Rundāles pils muzeja krājums
- 18 **Krēsli. Latvija(?),** 20. gs. sākums. Muzeja "Rīgas Jūgendstila centrs" krājums.
- 19 **Jūras ērglis.** Latvija. Daiņa Tuča kolekcija.
- 20 **Aizslietnis.** 20. gs. sākums. Muzeja "Rīgas Jūgendstila centrs" krājums.

- 21 **Postaments** Latvija, 19. gs. 1. ceturksnis Rundāles pils muzeja krājums.
- 22 **Rakstāmpiederumu komplekts.** Eiropa, 20. gs. sākums. Rundāles pils muzeja krājums.
- 23 **Grāmatas** no Rikavas Dieva apredzības katoļu baznīcas un Regītas Zeiļas un Andra Uškāna bibliotēkām.
- 24 **Krūka.** Krievija, 1734. Rundāles pils muzeja krājums.
- 25 **Trauks ar vāku.** Eiropa, 19. gs. Rundāles pils muzeja krājums.
- 26 **Cigarešu iemutis ar futrāli.** Rundāles pils muzeja krājums.
- 27 **Glāzes ar rombu slīpējumu.** Eiropa, 19. gs. 2. puse. Rundāles pils muzeja krājums.
- 28 **Stikla karafe ar sudraba kakla apkalumu.** Eiropa, 19. gs. Rundāles pils muzeja krājums.
- 29 **Svečturis.** Eiropa, 20. gs. sākums. Muzeja Rīgas Jūgendstila centra krājums.
- 30 **Grāmata "Weltall und Menschheit",** 1902. gads. Mariāņu kongregācijas Viļānu Svētā Erceņģeļa Miķeļa Romas katoļu draudzes kolekcija.
- 31 **Pelnu trauks.** Eiropa, 20. gs. sākums. Muzeja "Rīgas Jūgendstila centrs" krājums.
- 32 **Galds.** Eiropa, 20. gs. sākums. Muzeja "Rīgas Jūgendstila centrs" krājums.
- 33 **Albums ar fotogrāfijām.** Latvija, 20. gs. sākums. Rundāles pils muzeja krājums.

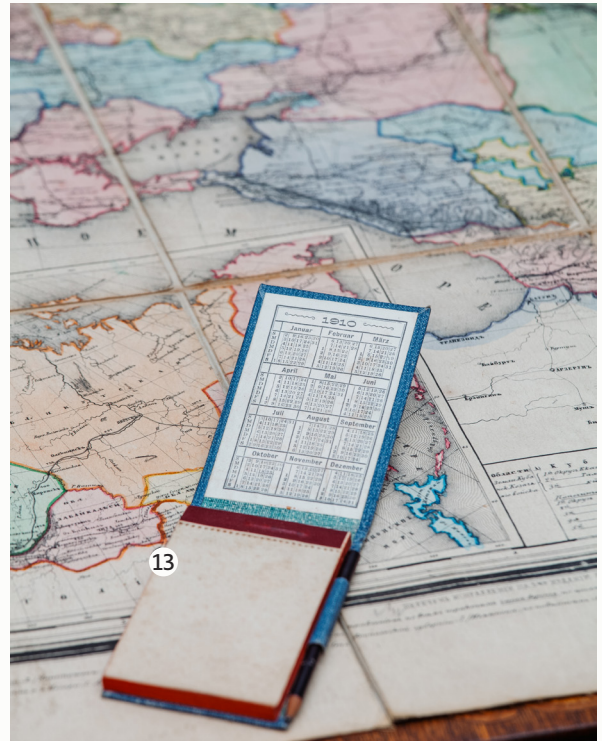
- 34 **Kārbiņa ar vāciņu.** Ķīna, 17. gs(?). *Rundāles pils muzeja krājums.*
- 35 **Vīrieša figūriņa ar bruņrupuci.** Ķīna, 19. gs(?). *Rundāles pils muzeja krājums.*
- 36 **Flakons.** Ķīna, 18. gs. *Rundāles pils muzeja krājums.*
- 37 **Šņaucamās tabakas flakons.** Ķīna, 18. gs. *Rundāles pils muzeja krājums.*
- 38 **Kārba ar vāku.** Ķīna, 18./19. gs. mija. *Rundāles pils muzeja krājums.*
- 39 **Skulptūra "Dejojošs fauns".** Eiropa, 18. gs. beigas, kopija. *Rundāles pils muzeja krājums.*
- 40 **Rubīnstikla trauks ar ziedu gravējumu.** Eiropa, 19. gs. *Rundāles pils muzeja krājums.*
- 41 **Tintnīca.** Eiropa, 19. gs. *Rundāles pils muzeja krājums.*
- 42 **Medaļa par godu pirmajam pastāvīgajam tiltam pār Ņevas upi Sanktpēterburgā.** Krievija, 1950. g. Ģederta Eliasa Jelgavas vēstures un mākslas muzeja kolekcija.
- 43 **Piecu bruņurupuču grupa.** Japāna, 18. gs(?). *Rundāles pils muzeja krājums.*
- 44 **Servīze.** *Rundāles pils muzeja krājums.*
- 45 **Kafijas servīze.** *Rundāles pils muzeja krājums.*
- 46 **Plaukts – vitrīna.** Latvija, 19. gs. *Rundāles pils muzeja krājums.*
- 47 **Tintnīca.** Bracia Henneberg. Varšava, Polija. 20. gs. sākums. *Muzeja Rīgas Jūgendstila centra krājums.*
- 48 **Eugēnijas Kerbedzas portrets.** Itālija, ap 1910. g. *Reprodukcija no oriģināla Polijas Nacionālajā muzejā Varšavā. Jūgendstila rāmīs.* Eiropa, 20. gs. sākums. *Regitas Zeiļas un Andra Uškāna kolekcija.*
- 49 **Jūgendstila lādīte.** Eiropa, 20. gs. sākums. *Regitas Zeiļas un Andra Uškāna kolekcija.*
- 50 **Svečturis vienai svecei.** Eiropa, 19. gs. beigas. *Rundāles pils muzeja krājums.*
- 51 **Puķu galdiņi.** Latvija, kopijas pēc 20. gs. sākuma parauga. *Muzeja "Rīgas Jūgendstila centrs" krājums.*
- 52 **Ziedu trauks.** Polija. *Rundāles pils muzeja krājums.*
- 53 **Svečturi.** Krievija, 19. gs. sākums. *Rundāles pils muzeja krājums.*
- 54 **Vizītkartes formāta fotogrāfija.** ASV, 20. gs. sākums. *Regitas Zeiļas un Andra Uškāna kolekcija.*
- 55 **Svečturis.** Eiropa. 20. gs. sākums. *Muzeja "Rīgas Jūgendstila centrs" krājums.*
- 56 **Stikla plates ar foto negatīviem.** Francija, 1913. gads. *Regitas Zeiļas un Andra Uškāna kolekcija.*
- 57 **Prespapjē.** Krievija, 20. gs. sākums. *Regitas Zeiļas un Andra Uškāna kolekcija.*
- 58 **Vēstules no Jevģēnijas Kerbedzas un Staņislava Kerbedza arhīviem un vēstulpapīrs.** Reprodukcijas. Oriģināli glabājas Krievijas valsts vēstures arhīvā Sanktpēterburgā.
- 59 **Tintnīca ar ziloņa figūriņu.** Eiropa, 20. gs. sākums. *Rundāles pils muzeja krājums.*

- 60 **Spiednis.** Krievija, 20. gs. sākums. *Regitas Zeiļas un Andra Uškāna kolekcija.*
- 61 **Vēstuļu nazis.** Krievija, 20. gs. sākums. *Regitas Zeiļas un Andra Uškāna kolekcija.*
- 62 **Kastīte krāsainajiem zīmuļiem Eberhard Faber van Dyke.** Vācija, 20. gs. sākums. *Muzeja "Rīgas Jūgendstila centrs" krājums.*
- 63 **Vāze.** Eiropa, 19. gs. *Rundāles pils muzeja krājums.*
- 64 **Postaments.** Eiropa, 19. gs. *Rundāles pils muzeja krājums.*
- 65 **Vāze.** Ķīna, 18. gs. beigas. *Rundāles pils muzeja krājums.*

- 66 **Sekreteris.** Eiropa, 19. gs. kopija pēc 18. gs. 2. puses parauga. Rundāles pils muzeja krājums.
- 67 **Krēsli.** Latvija(?), 20. gs. sākums. Muzeja "Rīgas Jūgendstila centrs" krājums.
- 68 **Skulptūra "Meitene baro baložus".** Karls Bernevis. Rundāles pils muzeja krājums.
- 69 **Skulptūra "Belvēderes Apolons"(?).** Eiropa. Rundāles pils muzeja krājums.

SIENU NOFORMĒJUMS

Visi sienu noformējumā redzami mākslas darbi ir mākslas darbu reprodukcijas, kuru oriģināli glabājas Polijas Nacionālā muzeja Varšavā krājumā.

Pretējā siena

Siena, uz kuru paveras skats, sēžot pie galda, veltīta muižas iepriekšējā īpašnieka, Jevģēnijas Kerbedzas tēva un Staņislava Kerbedza tēvabrāļa un audzītēva Staņislava Kerbedza (1810–1899) piemiņai.

Centrā atrodas igauņu nacionālās atmodas vadītāja, gleznotāja Johana Kjolera (Johann Köler, 1826–1899) 1882. gadā gleznots Staņislava Kerbedza portrets. Zem tā izvietoti divi nelieli darbi:

- fototipija ar skatu uz Varšavu no Prāgas priekšpilsētas puses, centrā – Staņislava Kerbedza būvētais un vēlāk viņa vārdā nosauktais tilts;
- tonēta litogrāfija ar Staņislava Kerbedza portretu.

Labā siena

Brīvā siena labajā pusē izmantota dažādiem mākslas darbiem, daļa no kuriem tapuši Lūznavā un Riebiņos, citi pieder Jevģēnijas Kerbedzas itāļu mākslas kolekcijai. Jūgendstila periodam raksturīgs izteikts eklektisms, kad blakus varēja atrasties mākslas un interjera priekšmeti no dažādākajiem periodiem. Šis princips ievērots arī veidojot “Kerbedza kabineta” ekspozīciju.

Pirmajā rindā kārtībā no kreisās puses uz labo karājas:

- Nezināma 18. gadsimta itāļu mākslinieka ainava no Jevģēnijas Kerbedzas kolekcijas;
- Kazimira Stabrovskas Lūznavā gleznotā “Rudens flora”;
- Anželo Trevisani (Angelo Trevisani, ap 1669–1753) glezna Madonna ar guļošo Jēzus bērniņu no Jevģēnijas Kerbedzas kolekcijas.

Otrajā rindā:

- Edvarda Gorazdovska (Edward Gorazdowski, 1843–1901) kokgriezuma ar smilšu vedējiem Vislā reprodukcija, fonā redzams Kerbedza tilts.
- Konrāda Kšižanovska jūras skice;
- Konrāda Kšižanovska plenēra skice;

- Staņislava Maslovskas akvarelis ar ciema ainavu Polijā;
- Jana Zigmunda Matejfa Riebiņu ainava;

Kreisā siena

No Kreisās puses uz labo un no augšas uz leju:

- Konrāda Kšižanovska gleznots kabineta īpašnieka Staņislava Kerbedza portrets;
- krāsu litogrāfija “Dzelzs tilts” ar Kerbedza tiltu Varšavā;
- Francišeķa Žmurko (Franciszek Żmurko, 1859–1910) “Hetēra” no Jūlijas Stabrovskas kolekcijas;
- Domeniko Morelli (Domenico Morelli, 1823–1901) žanra aina uz Venēcijas fona no Eugēnijas Kerbedzas kolekcijas.

PRIEKŠTELPA

Niša kreisajā pusē no ieejas

Kazimira Stabrovskā ap 1909. gadu Lūznavā gleznots Jevgēnijas Kerbedzas portrets.

Relikviju skapis

Liela nozīme Kerbedzu ģimenes dzīvē bija Viļāniem. Eugēnijas Kerbedzas māte Marija (Maria Kierbedź (Janowska), 1832–1915) bija Viļānu muižnieka Vincentija Janovska (Wincenty Janowski, ap 1780–ap 1865) meita. Eugēnija piedzima Viļānu muižā un kristīta Viļānu baznīcā. Tēvs Staņislavs Kerbedzs dāvinājis Viļānu baznīcai sudraba procesijas krustu, biķeri, ciboriju (Svētā Vakarēdiena trauks, no kura ticīgie saņem Svēto Komūniju) un monstranci (īpašs trauks Svētā Sakramenta pielūgšanai, kura centrā caurspīdīgā kapsulā glabājas svētīta hostija (dievmaize), tai apkārt parasti ir saules staru vainags). Šie trīs priekšmeti izstādīti apskatei “Relikviju skapī”.

Skapja apakšējā daļā liturģiskos priekšmetus akcentē 1939. gadā izdotā Romas Misāle (dievkalpojumu grāmata, kurā apkopotas lūgšanas un dziesmas atbilstoši katoļu baznīcas liturģiskajam kalendāram) no Regītas Zeiļas un Andra Uškāna kolekcijas.

Kerbedzu ģerbonis ‘Ślepowron’

Virs ieejas redzams Kerbedzu dzimtas ģerbonis ‘Ślepowron’, kuru veidojis un atlējis Gunārs Klaučs. Polijā ģerboņu piešķiršanas kārtība bija atšķirīga no citām Eiropas zemēm un vienu ģerboni, kurš apstiprināja tā nēsātāju augstdzimtību, valdnieks parasti piešķīra vairākām dzimtām. ‘Ślepowron’ ir viens no populārākajiem ģerboņiem, kuru pēc dažādām aplēsēm lietojušas no 350 līdz 960 dzimtām.

MĀKSLAS DARBU REPRODUKCIJU SARAKSTS

- 1 **Staņislavs Kerbedzs** (1882. gads, audekls, eļļa, 74,5 × 59,5 cm). Autors Johans Kēlers (Johann Köler). Reprodukcija. *Polijas Nacionālais muzejs Varšavā*.
- 2 **Kopējais skats uz Varšavu** (ap 1902. gadu, fototipija, 17,3 × 21,7 cm). Autors nezināms. Reprodukcija. *Polijas Nacionālais muzejs Varšavā*.
- 3 **Dzelzs tilts** (1906. gads, krāsu litogrāfija, 33,2 × 46,6 cm). Autoru kolektīvs. Reprodukcija. *Polijas Nacionālais muzejs Varšavā*.
- 4 **Ainava ar preču vilcienu Vosjovkā pie Vinnicas** (1890. gads, akvarelis, 24,5 × 9,6 cm). Autors Staņislavs Maslovskis (Stanisław Masłowski). Reprodukcija. *Polijas Nacionālais muzejs Varšavā*.
- 5 **Eugēnijas Kerbedzas portrets** (ap 1910. gadu, fotogrāfija, 13,9 × 9,9 cm). Autors Džakomo Džakomelli (Giacomo Giacomelli). Reprodukcija. *Polijas Nacionālais muzejs Varšavā*.
- 6 **Ainava ar villu** (18. gs., audekls, eļļa, 82 × 150,5 cm). Nezināms itāļu mākslinieks. Reprodukcija. *Polijas Nacionālais muzejs Varšavā*.
- 7 **Rudens flora, Lūznava** (20. gs. sākums, finieris, tempera, 85 × 105,5 cm). Autors Kazimirs Stabrovskis (Kazimierz Stabrowski). Reprodukcija. *Polijas Nacionālais muzejs Varšavā*.
- 8 **Itālijas ainava ar upi un stafāžu** (1809. gads, audekls, eļļa, 54 × 79,5 cm). Nezināms itāļu mākslinieks. Reprodukcija. *Polijas Nacionālais muzejs Varšavā*.
- 9 **Rafalovas ciems** (1903. gads, akvarelis, 25 × 33,6 cm). Autors Staņislavs Maslovskis (Stanisław Masłowski). Reprodukcija. *Polijas Nacionālais muzejs Varšavā*.
- 10 **Ainava, Riebiņi** (1907. gads, kartons, eļļa, 20,2 × 32 cm). Autors Jans Zigmunds Matejfs (Jan Zygmunt Matejff). Reprodukcija. *Polijas Nacionālais muzejs Varšavā*.
- 11 **Jūra** (skice, 1908. gads, ozola dēlis, eļļa, 22,8 × 33,5 cm). Autors Konrāds Kšižanovskis (Konrad Krzyżanowski). Reprodukcija. *Polijas Nacionālais muzejs Varšavā*.
- 12 **Zvežiņeca** (skice, 1905. gads, ozola dēlis, eļļa, 22,9 × 33,4 cm). Autors Konrāds Kšižanovskis (Konrad Krzyżanowski). Reprodukcija. *Polijas Nacionālais muzejs Varšavā*.
- 13 **Smilšu piegāde pa Vislu pie Varšavas** (1885. gads, publikācija, 24 × 30,5 cm). Autors Edvards Gorazdovskis (Edward Gorazdowski). Reprodukcija. *Polijas Nacionālais muzejs Varšavā*.
- 14 **Staņislavs Kerbedzs** (1907. gads, audekls, eļļa, 71 × 62 cm). Autors Konrāds Kšižanovskis (Konrad Krzyżanowski). Reprodukcija. *Polijas Nacionālais muzejs Varšavā*.
- 15 **Hetēra** (ap 1900. gadu, audekls, eļļa, 76 × 84 cm). Autors Francišeks Žmurko (Franciszek Żmurko). Reprodukcija. *Polijas Nacionālais muzejs Varšavā*.
- 16 **Žanra aina uz Venēcijas fona** (19. gs. otrā puse, audekls, eļļa, 32,8 × 66,8 cm). Reprodukcija. *Polijas Nacionālais muzejs Varšavā*.
- 17 **Eugēnija Kerbedza Lūznava** (1909.–1913. gads, pastelis, tempera uz audekla, 150 × 135 cm). Autors Konrāds Kšižanovskis (Konrad Krzyżanowski). Reprodukcija. *Varšavas Publiskā bibliotēka*.
- 18 **Staņislavs Kerbedzs** (pēc 1857. gada, tonēta litogrāfija, 43,4 cm × 48,3 cm). Autoru kolektīvs. Reprodukcija. *Polijas Nacionālais muzejs Varšavā*.

KOLEKCIJAS

Ekspozīcijā redzami eksponāti no sekojošām kolekcijām:

- Paņevežas novadpētniecības muzeja kolekcija;
- Rundāles pils muzeja kolekcija;
- Rīgas Jūgendstila centra kolekcija;
- Ģederta Eliasa Jelgavas vēstures un mākslas muzeja kolekcija;
- Mariāņu kongregācijas Viļānu Sv. Ercenģeļa Miķeļa Romas-katoļu draudzes kolekcija;
- Rikavas Dieva apredzības Romas katoļu baznīcas kolekcija;
- Daiņa Tuča kolekcija;
- Andra Uškāna un Regītas Zeiļas kolekcija.

2025